

854-32

M 70

ARISTOTEL MICI

Midis gjelbërimesh

85H-32

M 70

5

ARISTOTEL MICI

MIDIS GJELBERIMESH

(Përshkrime)

~~49407~~

BUKURIA E SHIETIA
GJERANISHT

2739

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

PËRSHTYPJET E PARA

Çdo pranverë e re, si kudo, edhe në Myzeqe përtërin natyrën, shton energjitë e njerëzve, gjallëron dhe më shumë ëndrrat dhe shpresat. Pranvera e vitit 1968 për bujqësinë e rrethit të Fierit solli me vete vrulle dhe dëshira të mëdha. Tok me aromën e ugareve e të luleve bujqve u erdhën nëpër kooperativat e tyre edhe mësimet e partisë e të shokut Enver Hoxha për intensifikimin e mëtejshëm të bujqësisë, për shtimin e rendimenteve.

Myzeqarët e rilindur rrihnin mendime, për t'i gjetur sekretet tokës, për të përsosur më mirë mjeshhtërinë e tyre. U hodh parulla: «Rendimentet e vitit 1970 t'i marrim në 1968». Me këtë parullë i zinte gjumi bujqit e rrethit të Fierit dhe me këtë zgjohehin e vinin në punë. Këto fjalë i dëgjoje në shtëpi, në ara, në vatrat e kulturës.

Për këtë mendonin edhe bujqit e kooperativës së bashkuar «Apolonia» të Pojanit në rrethin e Fierit.

Shoku Enver, duke folur për bujqësinë në Kongresin e Pestë të Partisë, çmoi shumë «shembujt e shkëlqyer të rendimenteve, të arritura nga kooperativa e Pojanit në rrethin e Fierit». Ata kanë arritur suksese. Por a mund të dehen me to dhe të rrinë

në vend? Jo! Ata do t'i shumëfishojnë sukseset, do t'i shtojnë më shumë rendimentet. Dhe lufta për rendimente më të larta filloi në fushatën e mbjelljeve pranverore.

E vizitova këtë kooperativë në muajin prill. Punonjësit e çdo sektori ishin në garë për të mbjellë pjesën më të madhe të bimëve brenda atij muaji.

Në rrugën kryesore të kooperativës ka shumë lëvizje. Aty shkojnë kooperativistët, nxënësit, ekskurSIONISTAT e lokaliteteve përreth. Në këtë rrugë kanë shkuar me qindra e qindra autobuza turistike, që sjellin vizitorë nga çdo anë e atdheut, me qindra vetura, të cilat sjellin turistë të huaj. Në të hyrë të Pojanit plepat ja lënë vendin kavakëve të gjatë, ku ziejnë cicërimat e zogjve. Të dyja anët e rrugës janë të veshura me trandafila e me lule të shumëngjyrshme, prandaj këtë rrugë e quajnë «Rruga e luleve». Në këtë rrugë plot me trandafila kryqëzohen romantikat: jehona e traktorëve dhe zëri i radjove me aromën e trandafilave dhe këngën e bilbilave. «Pranvera në kooperativën e bashkuar «Apolonia» është e bukur plot me lule ngjyra-ngjyra dhe të magjeps me erërat e bimëve, me aromën e akacjeve, me freskinë e lulekuqes. Sa të bukur e kanë bërë fshatin e tyre të ri pojanakët!

Çdo njeriu, që vjen së pari këtu, mendja i shkon dhe te qyteti i vjetër i Apolonisë, ku gërmonjësit zbulojnë çdo vit objekte të antikitetit. Vizitorët, para se të njihen me monumentet dhe pamjet e qytetit, shkojnë te lisi plak pranë manastirit bizantin. Atje për ditë mblidhen grumbuj njerëzish prej çdo kra-hine që të dëgjojnë arkeologun. Shkova dhe unë. Arkeologu, kur flet për lavdinë e qytetit antik, mbushet plot pasion.

— Sa i vjetër është ky qytet? — pyeti një i huaj për «Qytetin e madh dhe hijerëndë».

— Është themeluar më 588 p.e.r. — u përgjegj arkeologu.

E lamë ciceronin bashkë me turistat atje te lisi. U ngjitëm në kodrën më të lartë të veshur me ullinj. Nga të katër anët shtrihej Myzeqeja si një det i gjelbëruar. Ndën këmbët e kodrës së Apolonisë zgjerohet kënetat e Hoxharës, që arrin deri në Boçavë e në Laçan pranë Povelçës. Në fund të kënetës, ku ngrihen kodra ranore dhe ndahet gjoli me detin, duket hidrovori i Povelçës, që thith si një përbindsh me gjashtë gryka 36 m^3 (metër kub) ujë në sekondë. Dikur kjo kënetë ishte fole mushkonjash...

Anës kodrave të Apolonisë si një arterie jetëdnënëse për arat gjarpëron kanali ujitës Vjosë-Levan-Fier. Nga kanali i madh dalin pastaj me dhjetëra të tjera më të vogla, që shpërndahen nëpër parcela si damarët nëpër trup. Në Havaleas kanali ngjitet akoma dhe më lart. Elektropompat e hidrovarit, që janë ngritur në shpinë të kodrës, e ngrehin ujin përpjetë, e ngjisin disa metra më lart. Kështu ujët niset në drejtim të kodrave të Radostinës, për të vaditur gjithë fshatrat rreth Fierit.

Që atje, nga pika më e lartë e Apolonisë, njeriu shikon gjithë horizontin e Myzeqesë. Si ishuj bukurie janë vendosur në detin e gjelbërimit shtëpitë e reja të fshatrave. Këto fshatra dikur i kishin shtëpitë të rralla e të shpërndara, tashti janë bashkuar e kanë marrë pamjen e lagjeve qytetare. Shtëpitë e reja presin nga dita në ditë me dëshirë të madhe dritën elektrike. Këto janë përshtypjet e para që ka njeriu në qëndrimin e tij të shkurtër në kooperativën e bashkuar «Apolonia». Po në qoftë se rri për një

kohë të gjatë e fute në shpirtin e njerëzve të punës, atëhere do të kuptosh dhe më mirë se janë pikërisht këta njerëz me vullnet të hekurt, që e bëjnë panoramën e kooperativës aq tërheqëse, aq të bukur.

Njeriu i thjeshtë, i çliruar nga çdo ndrydhje, myzeqari i rilindur, po bën mrekullira në arat e kooperativave. Myzeqarin Partia e ngriti në radhën e gjithë njerëzve të tjerë, e bëri zot të tokës, zot të vetes; e çliroi nga zgjedha e beut dhe nga druajtja e paragjykimeve. Partia, duke çliruar myzeqarin nga ana klasore, çliroi dhe energjitë e tij fizike dhe mendore. Me qindra traktorë enden në ara dhe ata që i drejtojnë janë myzeqarë. «Me dhjetëra ekskavatorë mbushin kovat e mëdha nëpër kanale dhe ata që i lëvizin këta «lejlekë të hekurt» janë myzeqarë. Me qindra agronomë, zooteknikë, veterinerë, brigadierë punojnë nëpër fusha. Dhe të gjithë këta janë bijtë e etërve të shumëvujtur...

Sot myzeqari nuk di vetëm të lërojë dhe të prodhojë, ai është bërë mjeshtër në shumë drejtime. Po të vije në rrugën kryesore të Pojanit disa vjet më parë, kridheshe në baltë, sot ajo është shtruar me kalldrëm. Në të dy anët e saj sheh shtëpitë me themele, të lyera jashtë e brenda me gëlqere, pastërtia dhe ajrisja e brendshme të japin në këto familje përshtypjen e një lagjeje qyteti. Kjo tregon se niveli i jetesës në kooperativë ngrihet vazhdimisht. Mbrezat e mira vijnë e shtohen kur buçet radjoja, kur zjen kafeja me furnelë elektrike, kur hekurosia vajzat bluzat e bardha me hekurin elektrik...

Këto mrekullira njerëzit e thjeshtë i ngritën vetë me duart e tyre, nën udhëheqjen e Partisë. «Die-lli i partisë na nxori në jetë» thonë të gjithë në Pojan.

SHQIPONJAT E FUSHËS

Kështu i thërrasin dy brigadjeret e reja, Lirinë dhe Aristenë. Të dyja janë natyra të gjalla plot energji dhe dashuri për punën. Nga mëngjezi në mbrëmje ato kontrollojnë, punojnë e udhëzojnë ndër ara. Të dyja kanë përkrahur inisiativën e Troshanit për të bërë ditë pune krahas drejtimit të brigadës. Në punën fizike shkojnë bashkë me shoqet pa u ndruajtur nga shati dhe nga drapëri. Sekretari i partisë, Gori, na tregoi se në fillim pati ngurrime për të vënë në krye të brigadës vajza. Shumica fitoi. Me kalimin e muajve njerëzit u bindën se edhe femrat bëjnë punë si burrat bile edhe më mirë.

Kur shikon Lirinë, këtë vajzë të thjeshtë pojanake, që drejton një nga brigadat e dalluara në kooperativën «Apolonia» shikon myzeqaret e rilindura nga mësimet e Partisë. Liria s'flet për vete, po për ugaret, për bimët, për rezultatet.

Po në qoftë se bimët e arave janë aq të mira, është puna e brigadës që drejton Liria e mirë. Liria nuk është vetëm një punëtore dhe organizatore e zonja, ajo në radhë të parë është një specialiste e zonja. E njeh agroteknikën dhe mundohet ta futë në jetë. Gati e gjithë brigada që drejton Liria punon në par-

celat eksperimentale. Liria e di tashti se edhe revolucioni tekniko-shkencor edhe në bujqësi s'bëhet vetëm nga disa. Ajo mundohet të mësojë vetë, të eksperimentojë, dhe mendimin e vet e sqaron me anëtarët e brigadës, duke kërkuar prej të gjithëve pjesëmarrje aktive. Brigada, që në fillim të fushatës së mbjelljeve pranverore, vendosi të plehërojë më së miri tokën, sipas rregullave agroteknike. Përveç plehut të stallave të kooperativës, brigada gjeti rezerva të mëdha plehu organik në stallat e bagëtive personale. Me kujdesin më të madh shpërndanë nëpër ara plehun kimik të superfosfatit. Gjatë periudhës së lërimit kjo brigadë bëri dhe nitrifikimin e tokës. Në muajin prill u mobilizuan gjithë forcat, për të mbarruar mbjelljen e misrit me shatë dhe në fole katrore. Të mbjellësh të gjithë sipërfaqen e misrit me shatë dhe në fole katrore është vështirë por kjo duhej bërë patjetër për të shumëfishuar rendimentin. Që të bëhet realitet një dëshirë e tillë duhet të punosh pa u kursyer, të mos marrësh parasysh interesin personal dhe rehatinë personale. Të gjitha skuadrat ishin në garë në kohën e mbjelljeve. Në ballë të punës qëndronte skuadra e të rinjve me Fanin e palodhur në krye.

Skuadrën e Fanit e pashë të renditur pas një spangoje të piketuar. Në çdo 60 cm. ishte vënë një shenjë e kuqe. Në ato vende, në atë largësi hapeshin gropat. Puna në drejtim të spangos të piketuar ikte zinxhir. I pari hapte gropën me shatë 30 cm. të thellë dhe 35 cm. të gjerë, i dyti, hidhte në çdo gropë plehun organik të përzier me dhe. Pas tij vinte një vajzë. Ajo hidhte në gropat e mbjelljes 10 gram superfosfat të përzier me sulfatpotas. I katërti hidhte në gropa nitratin e përzier me dhe. Në fund Liria

mbillte tre-katër kokrra misër për çdo gropë të hapur...

— Pse nuk e mbillni me parmendë por me shatë
— e pyeta Fanin.

— Se duam të dyfishojmë prodhimin, duam të zbatojmë porosinë e Kongresit të Pestë «që të plehërojmë bimën dhe jo tokën».

— Ç'është ndryshimi midis mbjelljes me fole katrore dhe me parmendë — i pyeta anëtarët e kësaj skuadre të përparuar.

— Mbjellja me fole katrore ka shumë anë pozitive — m'u përgjegj Liria:

E para: sigurojmë bimën për çdo gropë. Ne hedhim nga katër kokrra, një nga të cilat do të mbijë patjetër.

E dyta: kështu plehërojmë bimën dhe jo tokën, i sigurojmë çdo bime plehun që i nevojitet, kurse me parmendë do ta hedhim plehun edhe atje ku s'ka bimë.

E treta: kursejmë plehun, kursejmë atë pleh që e hedhim atje ku s'kishte bimë në mbjelljen me parmendë.

E katërta: duke kursyer plehun zgjerojmë sipërfaqen e plehëruar.

E pesta: dhe po të na mbetet ndonjë vend pa bimë, e diktojmë më shpejt dhe e kojmë me shatë.

Së fundi: shërbimet bimës i bëhen më me saktësi e më mirë.

Është kënaqësi kur dëgjon këto kooperativiste të reja që spjegojnë problemet e agroteknikës sikur të jenë agronomë. Kur bisedon me anëtarët e skuadrës së Fanit e kupton se edhe në bujqësi çështjen

e revolucionit tekniko-shkencor e kanë marrë në duart e tyre masat e gjera të kooperativistëve, sidomos të rinjtë. Rinia jonë në çdo fushë të jetës po sulmon përpara. Ajo ecën në rrugën e revolucionit tekniko-shkencor edhe në bujqësi pa druajtje, duke pasur në dorë flamurin e PPSH.